

б розвивати необхідні для фаху психологічні навички і вміння, у подоланні сценічної тривоги зокрема. Ці завдання і є перспективою наших подальших наукових напрацювань.

Список літератури:

1. Батлер Д. Подолати соціальну тривогу. – Львів: Свічадо, 2014. 96 с.
2. Вильсон Г. Психология артистической деятельности. Таланты и поклонники / пер. с англ. А.И.Блейз. М.: Когито-центр, 2001. 384 с.
3. Селье Г. Стресс без дистресса. *Журнал неврології ім. Б. М. Маньковського*. 2016. № 1. 78-89.
4. Цыпин Г. Психология сценического волнения. *Развитие личности*. 2012. № 3. С.149-168.
5. Barlow D. H. Anxiety and Its Disorders: The Nature and Treatment of Anxiety and Panic, 2nd ed. New York: The Guilford Press, 2002. 704 p.
6. Colman A. M. Performance anxiety/A dictionary of psychology / edited by A. M. Colman, 4th ed. Oxford: Oxford University Press. 2015. P.561.
7. Jones G. More than just a game: Research developments and issues in competitive state anxiety in sport. *British Journal of Psychology*. 1995. № 86, 449-478.
8. Kenny D. Anxiety, Performance / Music in the Social and Behavioural Sciences: An Encyclopedia / edited by William Forde Thompson. California, USA: Sage Publications. P.61-65.
9. Lazarus R. S., Folkman S. Stress, appraisal and coping. New York: Springer Publishing Company. 1984. 456 p.
10. Papageorgi I. Developing and Maintaining expertise in Musical Performance /Advanced musical performance: investigations in higher education learning / edited by I. Papageorgi and G. Welch. Ashgate. 2014. P.303-319.

Комунальний вищий навчальний заклад
«Ужгородський музичний коледж імені Д.С.Задора»
Закарпатської обласної ради
Циклова комісія «Загальне фортепіано»

*Коцан Олеся Михайлівна,
викладач вищої категорії,
голова циклової комісії*

РЕАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ НА УРОКАХ ФОРТЕПІАНО

Метою навчально-методичної діяльності викладача фортепіано в музичному коледжі є розвиток творчої особистості студента, активізація його пізнавальної діяльності, формування та розвиток професійних навичок. Для педагогіки мистецтва завжди важливим був індивідуальний підхід, визначення особливостей комплексу здібностей та особистісних характеристик кожного студента з метою пошуку оптимальних засобів реалізації навчальних цілей. На відміну від індивідуального, особистісно-орієнтований підхід в мистецькій освіті визначає, передусім, відношення до особистості як до унікального явища,

незалежно від його індивідуальних особливостей. Сутністю такого підходу є творчий діалог викладача і студента в процесі навчальної діяльності. Актуальність проблеми педагогіки співробітництва зростає в процесі навчання гри на фортепіано студентів виконавських спеціалізацій.

В основі налагодження творчого діалогу викладача і студента знаходиться готовність викладача визнавати студента як свідомо цікавого суб'єкта навчальної взаємодії. В практиці роботи в класі фортепіано музичного коледжу з студентами виконавських спеціалізацій викладачу потрібно планувати навчальний і виховний процес, враховуючи рівень сформованості особистості студента як музиканта-виконавця на певному інструменті. Визначальним фактором успішності співробітництва тут виступає інтерес педагога до особистої думки студента, до аргументованого відстоювання ним своєї позиції на підставі його власного досвіду музичного виконавства. В процесі осмислення студентом ритмічної, штрихової, динамічної та інших складових звукового образу фортепіанного твору видається доцільним апелювання до його практики роботи над творами зі спеціального класу, пережитим досвідом виконання творів соло, з концертмейстером, в ансамблі, в оркестрі. Це дає можливість студенту опиратися на власні здобутки, відчутти себе активним суб'єктом навчально-творчої діяльності. Виконання фортепіанних ансамблів разом з викладачем, іншим студентом, робота над фортепіанними супроводами до інструментальних творів формує і утворює професійну виконавську позицію.

Іншим важливим аспектом особистісно-орієнтованого підходу в навчанні фортепіано є відношення до студента як до особистості з своїм світом почуттів і переживань. На думку Г.Ципіна в такому контексті творчий діалог сприяє формуванню емоційно-ціннісного відношення особистості до дійсності. Часто під час вибору програми виникає проблема неспівпадіння поглядів викладача і студента на певні фортепіанні твори. Як правило, у студентів є дві точки зору на програму з фортепіано. Одні хочуть нескладні короткі твори, мотивуючи свою позицію обмеженістю часу, слабкістю підготовки. Інші навпаки, просять відомі твори значного рівня складності, часто недоступного для даного студента, наполягаючи, що відчувають музичний образ і будуть робити все можливе, щоб виконати твір. Вирішення цієї проблеми вимагає від викладача виважених і мудрих кроків, оскільки оцінювання результатів навчального процесу відбувається на підставі публічних виступів на академконцертах, заліках, екзаменах. На нашу думку, в таких випадках на допомогу приходять планування самостійної роботи студентів, де метод проб і помилок є основоположним. Підготовка до виконання творів для самостійного вивчення стимулює студентів до реалізації власних виконавських намірів, допускаючи їх певну технічну недосконалість, сприяє саморозвитку та професійній мотивації.

Розпочинати роботу з студентом в класі фортепіано для налагодження навчально-виховного діалогу потрібно з творів, які найбільш сприятливо виявляють його вміння і художні уподобання на початковому етапі знайомства. Враховуючи побажання студента, педагог, складаючи програму на навчальний

семестр, має можливість не тільки діагностувати здібності, виконавські навички, проблемні моменти розвитку студента, але пізнати його внутрішній світ, систему цінностей, спосіб мислення, рівень самостійності, готовність до саморозвитку. Організація навчального процесу та самостійної роботи, підбір репертуару, розподіл часу навчального заняття, робота над творами, форма спілкування викладача і студента стають визначальними засобами в контексті формування загальних та фахових компетентностей студента, розвитку його здібностей вирішувати в повсякденному житті реальні проблеми – від побутових до творчих.

Отже, особистісно-орієнтований підхід на уроках фортепіано реалізується шляхом формування творчого, навчально-виховного діалогу викладача і студента, що передбачає створення активного навчально-виховного середовища та облік своєрідності і унікальності особистості в розвитку та саморозвитку.

Список літератури:

1. Горбенко С.С. Історія гуманізації музичної освіти. Навчальний посібник / С.С. Горбенко – м. Кам'янець-Подільський: видавець ПП Зволейко Д.П., 2007. – 348 с.
2. Падалка Г.М. Педагогіка мистецтва (Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін) / Г.М.Падалка. – К.: Освіта України, 2008. – 272 с.
3. Цыпин Г.М. Музыкальное исполнительство и педагогика. 2-е изд. Учебник для вузов- Москва: Издательство Юрайт, 2020. – 213 с.

Дрогобицький музичний коледж імені В. Барвінського
Циклова комісія теорія музики

*Ластовецький Микола Адамович,
Заслужений діяч мистецтв України, доцент,
викладач-методист*

ВПРОВАДЖЕННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В МУЗИЧНО-ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС

Онлайн-словник сучасної української мови «Мислово» вибрав термін «діджиталізація» (від англ. *digitalization*) як найчастіше використовуване слово у 2019 році. Цей неологізм, який з'явився в українській мові зовсім нещодавно, означає «зміни в усіх сферах суспільного життя, пов'язанні з використанням цифрових технологій. Слово являє собою спрощену форму більш точного терміну «цифрова трансформація» та є проявом глобальної цифрової революції» [1].

Вимогою інформаційно перевантаженого сьогодення є активне залучення до навчально-педагогічного процесу електронних освітніх ресурсів (ЕОР), в тому числі, і на заняттях з музично-теоретичних та музично-історичних дисциплін. Час диктує впровадження у цю царину наступних новацій: інтерактивних мультимедіа, комп'ютера та Інтернету.

Слід підкреслити, що нинішня генерація студентської молоді активно

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>